

Ggz duurder na schrappen aanpassingsstoornissen uit basispakket

Uit een rapport van de Rekenkamer blijkt dat jaarlijks 250 miljoen minder wordt bezuinigd dan gedacht. Volgens de Rekenkamer is het schrappen van eerstelijnspsychologie wel een succes. Dat ligt genuanceerder.

0

De Rekenkamer baseert zich [in zijn rapport](#) op de begroting van het ministerie van VWS 2007-2013, het Staatsblad (2011) en recente cijfers van de NZa.

Bezuiniging op aanpassingsstoornissen

In die begroting van VWS zaten pakketmaatregelen aangekondigd die in 2012 in werking traden: een bezuiniging op aanpassingsstoornissen voor de hele ggz (eerste en tweede lijn) van 53 miljoen euro per jaar. De vraag is of hier over een succes gesproken kan worden omdat veel patiënten met een aanpassingsstoornis uit financiële motieven bij de praktijkondersteuner

of – al dan niet onder een andere diagnose – bij niet-gebudgetteerde tweedelijns-ggz-instellingen hulp krijgen. Minister Schippers signaleert dit ook en heeft een plan om zorg uit het basispakket alleen aan te bieden als de individuele patiënt er meerwaarde van heeft. Dit zal volgens haar alleen werken als artsen hun verantwoordelijkheid nemen.

‘Verzekerden moeten alleen toegang krijgen tot zorg uit het basispakket, als zij het echt nodig hebben. Op die manier kunnen meer behandelingen vergoed worden’, [schrijft minister Schippers](#) (Nieuwsbrief 2015). Als voorbeeld noemt de minister de aanpassingsstoornissen. Zij meent dat in het verleden de kosten de pan zijn uitgerezen omdat de zorgverleners hun verantwoordelijkheid niet namen. Daarom moest besloten worden om de vergoeding voor deze problematiek uit het pakket te halen.

Praktijkondersteuner ggz

Met een aantal cijfers van de NZa (zie bijlagen) wil ik graag illustreren dat het schrappen van de vergoeding voor aanpassingsstoornissen uit het basispakket niet heeft geleid tot lagere uitgaven. Een dergelijke maatregel kan niet los gezien worden van de totale kosten voor ggz. Volgens de NZa-cijfers is de productie van eerstelijns-ggz sinds 2011 gedaald en die van de praktijkondersteuner ggz en de niet-gebudgetteerde tweedelijnsinstellingen fors gestegen. Na het schrappen van de diagnose aanpassingsstoornis uit de basisverzekering (2012) is bij de eerstelijns-ggz een productiedaling opgetreden van 122 naar 79 miljoen euro. In die zin kan vastgesteld worden dat de psychologen in de eerstelijns-ggz ‘hun verantwoordelijkheid hebben genomen’. Veel patiënten met aanpassingsstoornissen worden nu behandeld door de praktijkondersteuner. Dit was ook afgesproken in het Bestuurlijk Akkoord ggz. (De minister heeft het BA inmiddels opgezegd.) Mede daardoor zijn de kosten van de praktijkondersteuner-ggz na 2012 bijna verdubbeld naar 45 miljoen euro.

Ondanks vele protesten is sinds 2012 een aantal maatregelen genomen om

de kosten psychologische eerstelijnszorg te beperken. Vergoedingen werden verlaagd, indicaties uitgesloten (waaronder aanpassingsstoornissen), en omzetplafonds vastgesteld door zorgverzekeraars. Daar hadden niet alleen zorgverleners last van maar ook verwijzers en patiënten. Zo werd bijvoorbeeld de hulp aan partners van kankerpatiënten niet meer vergoed. De SP heeft naar aanleiding van berichtgeving in Trouw hierover Kamervragen gesteld. [Minister Schippers antwoordde](#) dat de huisarts en praktijkondersteuner-ggz deze hulp kunnen verlenen en veel verzekeraars via de aanvullende verzekering hulp bij aanpassingsstoornissen vergoeden. Navraag bij zorgverzekeraars maakt echter duidelijk dat slechts bij hoge uitzondering een vergoeding mogelijk is voor aanpassingsstoornissen uit het aanvullingsfonds.

Groei bij niet-gebudgetteerde instellingen

Uit de NZa-cijfers blijkt ook dat de grootste stijging in de kosten van de ggz wordt veroorzaakt door de '2e-lijns niet-gebudgetteerde instellingen'. Het geeft te denken dat deze ongebreideld konden groeien en reclame maken voor bepaalde doelgroepen, zoals [hulp bij 'problems of adaptation' voor expats](#). Verleden jaar hebben PvdA en VVD kritische vragen gesteld over de vergoeding voor behandeling van vliegangst door PsyQ, zo meldde [De Telegraaf](#).

Veel problematiek van patiënten die voor 2012 behandeld werden bij de psychologische eerstelijnszorg, komt nu terecht bij andere zorgverleners in eerste en tweede lijn (praktijkondersteuner, gespecialiseerde ggz-aanbieders). De grens tussen klacht en stoornis, vergoeding vanuit basispakket en via dbc's blijkt vloeibaar te zijn.

Dat minister Schippers de aanpassingsstoornis situationeel weer in het basispakket wil onderbrengen is toe te juichen maar als zij wil voorkomen dat de kosten te veel gaan stijgen dan zal zij ook een gelijk speelveld

moeten helpen creëren tussen 'gebudgetteerde' vrijgevestigde en niet-gebudgetteerde aanbieders van ggz. Verwijzer en patiënt kunnen vervolgens een meer verantwoorde afweging maken.

Ik blijf van mening dat vroegtijdige interventies bij aanpassingsstoornissen veel leed en kosten besparen!

Frits Bosch, Gz-psycholoog in de GBggz